

Duševní vlastnictví (Bi 2900)

III.

Duševní vlastnictví a jeho ochrana 2/2

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

2

Ochrana duševního vlastnictví

Ochrana předmětů průmyslového vlastnictví

- technická řešení a jejich právní ochrana
- průmyslové vzory a jejich právní ochrana
- ochranné známky a jejich právní ochrana

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

2. Průmyslové vzory a jejich právní ochrana

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Prům. vzory a jejich právní ochrana

Co je průmyslový vzor?

- vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálu výrobku samotného, nebo jeho zdobení
- jde o **vizuálně vnímatelnou vlastnost** či **složku** výrobku, kterou mu, vedle „ostatních složek“, dal jeho původce, v optimálním případě průmyslový výtvarník
- „ostatní složky“ jsou zejména kategorie:
  - z čeho je výrobek vyroben
  - jak je technicky či konstrukčně uspořádán, aby mohl plnit nějakou funkci

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

4

Prům. vzory a jejich právní ochrana

Co je průmyslový vzor?

- nejde o technickou, konstrukční, funkční, materiálovou nebo jinou podstatu výrobku (byť by byla z reálného výrobku nebo jeho vyobrazení seznatelná)
- nejde tedy o technická a konstrukční řešení chránitelná patentem nebo užitným vzorem, ale o řešení jiného druhu, tzv. **řešení designérská**

Prům. vzory a jejich právní ochrana

Příklad průmyslového vzoru - křeslo

Prům. vzory a jejich právní ochrana

Výrobek v terminologii právní ochrany prům. vzorů

- prostorový nebo plošný předmět; má pevnou, hmotnou formu*
- průmyslově či řemeslně vyrobený **předmět** včetně součástek k sestavení do jednoho složeného výrobku (složený výrobek se skládá ze součástek, které mohou být vyměněny umožňují rozebrání a nové sestavení výrobku)
- **grafický symbol** (piktogram)
- **typografický znak** s výjimkou počítačových programů (písmo ve smyslu konkrétní sady alfanumerických znaků, které se realizuje tiskem textů X **grafika** (jedině ve spojení s *- nosičem)

Prům. vzory a jejich právní ochrana

Ochrana průmyslových vzorů

- řídí se platnými zákony ČR, zejména:
  - zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů (**zákon o průmyslových vzorech**)

Prům. vzory a jejich právní ochrana

Obsah práva z průmyslového vzoru

- majitel zapsaného průmysl. vzoru má **výlučné právo**:
  - užívat průmyslový vzor
  - bránit třetím osobám v užívání bez souhlasu majitele
  - poskytnout souhlas k užívání jiným osobám (licence)
  - převést právo k užívání na jiné osoby
- analogie ochrany technických a konstrukčních řešení patentem na vynález nebo zápisem užitého vzoru do rejstříku - designérská řešení

Prům. vzory a jejich právní ochrana

Užívání průmyslového vzoru

- výroba či uvedení na trh výrobku, ve kterém je chráněný průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován
- ochranou průmyslového vzoru může tedy ten, kdo je k tomu oprávněn, **zabezpečit** a dále **zhodnotit** designérské řešení, na které vynaložil nemalé náklady a úsilí:
  - vznik výrobku
  - zavedení výroby výrobku, ve kterém je průmyslový vzor ztělesněn nebo na kterém je aplikován

Prům. vzory a jejich právní ochrana

Doba platnosti průmyslového vzoru (PV)

- zápis průmyslového vzoru platí v ČR 5 let od podání přihlášky
- zápis PV lze na žádost majitele opakovaně obnovit, a to 5x vždy na dobu 5 let (tj. na celkovou dobu 25 let)
- řízení o přihlášce a prodloužování zápisu je zpoplatněno

Hmotněpráv. ustanovení - prům. vzory

Jaký průmyslový vzor je možné chránit?

- **nový** - nebyl-li před dnem **podání přihlášky** nebo před dnem vzniku **práva přednosti** zpřístupněn veřejnosti shodný PV
  - zpřístupněním veřejnosti není, pokud byl PV, pro který se požaduje ochrana, zpřístupněn veřejnosti původcem PV nebo jeho právním nástupcem během 12 měsíců před dnem podání přihlášky)
- **má-li individuální povahu** - celkový dojem, který vyvolává u informovaného uživatele, se liší od celkového dojmu, který u takového uživatele vyvolává PV zpřístupněný veřejnosti před dnem podání přihlášky (před dnem práva přednosti)

Hmotněpráv. ustanovení - prům. vzory

Jaký průmyslový vzor je možné chránit?

- průmyslový vzor aplikovaný na výrobku, který představuje součástku složeného výrobku, nebo průmyslový vzor v takovém výrobku ztělesněný, se považuje za nový a mající individuální povahu jen tehdy, jestliže:
  - **součástka** zůstává i po začlenění do složeného výrobku při běžném užívání výrobku **viditelná**
  - viditelné **znaky** součástky splňují samy o sobě požadavek novosti a individuální povahy

Hmotněpráv. ustanovení - prům. vzory

Výluky ze zápisu průmyslového vzoru

- průmyslový vzor, i když splní kritéria zápisu do rejstříku, **nebude zapsán**, pokud:
  - je v rozporu s veřejným pořádkem nebo dobrými mravy
  - je shodný s průmyslovým vzorem již chráněným (zapsaným u ÚPV)
- průmyslové vzory se považují za shodné, jestliže se jejich znaky liší pouze nepodstatně

Hmotněpráv. ustanovení - prům. vzory

Příklad

- Je možné žádat zápis průmyslového vzoru na tyto předměty?
  - obraz
  - laboratorní váhy
  - karoserie sportovního automobilu
  - technická dokumentace (výkres)
  - počítačový program pro vytváření webových stránek
  - šaty
  - rychlovarná konvice
  - šroubky pro montáž počítače
  - střelná zbraň
  - chemické barvivo

Právní nárok na průmyslový vzor

Kdo má právo na průmyslový vzor?

- právo průmyslového vzoru má **původce** (původci) nebo jeho právní nástupce
- vytvořil-li původce průmyslový vzor ke splnění úkolu z pracovního poměru, přechází právo průmyslového vzoru na zaměstnavatele - **zadavatele** (ten je pak vlastník)

Přihlašování průmyslových vzorů

Základní principy

- o zápis **průmyslového vzoru** se žádá přihláškou PV podanou na předepsaném tiskopise u Úřadu prům. vlastnictví
- přihláška je podrobena průzkumnému řízení
- v případě úspěšného průzkumu je průmyslový vzor zapsán do rejstříku průmyslových vzorů u ÚPV
- přihlašovatel PV se dnem zápisu PV stává jeho majitelem
- ÚPV vydá majiteli Osvědčení o zápisu průmyslového vzoru

Přihlašování prům. vzorů v zahraničí

Jak přihlásit průmyslový vzor do zahraničí?

- **národní cestou** - přímé přihlášení do státu, kde má přihlašovatel o ochranu zájem, a kde je to možné
- cestou „**zapsaného průmyslového vzoru Společenství**“
  - pro celé území Evropského společenství
  - podacím místem přihlášky je Úřad pro harmonizaci ve vnitřním trhu (OHIM) ve španělském Alicante
  - nepřímé podání přihlášky i přes národní úřady států EU
  - přihlašovatelem zapsaného PV Společenství může být kdokoli, tedy i subjekt se sídlem mimo území EU

3. Ochranné známky a jejich právní ochrana

Ochr. známky a jejich právní ochrana

Co je ochranná známka (OZ)?

- představuje jeden z nejrozšířenějších a nejpoužívanějších způsobů označování **výrobků a služeb** na trhu
- jakékoliv **označení** schopné grafického vyjádření, zejména:
  - slova (včetně osobních jmen)
  - barvy, kresby, písmena, číslice
  - tvar výrobku nebo jeho obal (pokud je toto označení způsobilé odlišit na trhu výrobky nebo služby od sebe)
- OZ nemůže existovat sama o sobě, ale vždy jen **ve spojení** s konkrétními výrobky nebo službami

Ochr. známky a jejich právní ochrana

Význam ochranných známek

- slouží k **rozlišení**:
  - výrobků stejného druhu vyráběných různými výrobci
  - služeb stejného druhu poskytovaných různými poskytovateli služeb
- pomáhají spotřebiteli, aby se snadněji orientoval v nabídce výrobků a služeb a vybral si to, co opravdu chce
- výrobní nebo obchodní značky jednotlivých podnikatelských subjektů jsou **významným obchodním artiklem**

Ochr. známky a jejich právní ochrana

Příklady ochranných známek

Ochr. známky a jejich právní ochrana

Druhy ochranných známek

- slovní** - označení v běž. písmu (slova, jména, slova+číslice)
  - slova z běžné slovní zásoby („DUHA“)
  - slova uměle vytvořená („TONAK“)
  - shluk písmen nebo číslic („BMW, 4711“)
  - souhrn slov, věta, slogan („S Čedokem za hranice všedních dnů“)
- slovní grafické** - slovní označení ve zvláštním grafickém písmu

Ochr. známky a jejich právní ochrana

Druhy ochranných známek

- obrazové** - obrazová označení (kresby)
- kombinované** - kombinace označení slova a kresby (loga)
- prostorové** (trojrozměrné) - označení tvořená tvary výrobků nebo jejich obalů (např. láhve)

Ochr. známky a jejich právní ochrana

Druhy ochranných známek

- kombinace tvaru výrobku nebo obalu se slovy nebo kresbou (např. láhev s etiketou)
- OZ tvořené pouze **barvou** nebo kombinací barev
- **černobílé**
- **barevné** (kromě slovních OZ)
  - ochrana se vztahuje na užití barvy a jejich uspořádání
  - známka se musí důsledně užívat pouze v zapsaném barevném provedení

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Ochr. známky a jejich právní ochrana

Ochrana ochranných známek

- řídí se platnými zákony ČR, zejména:
  - zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách
  - vyhláška č. 97/2004 Sb., k provedení zákona o ochranných známkách

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Ochr. známky a jejich právní ochrana

Obsah práva z ochranné známky

- majitel ochranné známky má **právo přednosti** před každým, kdo by si následně přihlásil shodné označení pro shodné výrobky či služby

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Ochr. známky a jejich právní ochrana

Doba platnosti ochranných známek

- zápis ochranné známky platí 10 let od podání přihlášky
- zápis OZ lze na žádost majitele opakovaně obnovit, a to vždy na dobu dalších 10 let (tj. celkem neomezeně)
- řízení o přihlášce a prodloužení zápisu je zpoplatněno

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tato prezentace je spolufinancována
Evropským sociálním fondem
a státním rozpočtem České republiky

Hmotněprávní ustanovení - OZ

Co nelze zapsat jako ochrannou známku?

- označení, které nemůže být graficky znázorněno (např. zvukové znělky, speciální vůně, televizní přenos)
- označení, které nemá způsobilost rozlišit výrobky nebo služby
- označení, které je tvořeno výlučně ze značek nebo údajů sloužících v obchodě k určení druhu, jakosti, množství, účelu, hodnoty výrobku nebo služeb, z údajů o zeměpisném původu nebo o době výroby výrobku či poskytnutí služby
- označení, které výlučně sestává ze značek nebo označení obvyklých v běžném jazyce nebo užívaných v dobré víře a v obchodních zvyklostech
- označení tvořené výlučně tvarem výrobku, který vyplývá z jeho povahy, nebo je nezbytný pro dosažení technického výsledku anebo dává tomuto výrobku podstatnou užitnou hodnotu (tvar výrobku, který je obecně užíván nebo je podmíněn technickými vlastnostmi zboží)

Hmotněprávní ustanovení - OZ

Co nelze zapsat jako ochrannou známku?

- označení, které odporuje veřejnému pořádku nebo dobrým mravům
- označení, které může klamat veřejnost zejména o povaze, jakosti nebo zeměpisném původu výrobků nebo služeb
- označení přihlašované pro vína či lihoviny, které obsahuje zeměpisný údaj, aniž by víno či lihovina měly takovýto zeměpisný původ
- označení, které obsahuje prvky požívající ochrany podle čl. 6 Pařížské úmluvy, k jehož zápisu nebyl dán souhlas příslušnými orgány
- označení obsahující jiné znaky, emblémy a erby než uvedené v čl. 6 Pařížské úmluvy, jestliže jejich užití je předmětem zvláštního veřejného zájmu, ledaže by příslušný orgán dal souhlas k jeho zápisu
- označení, které obsahuje znak vysoké symbolické hodnoty, zejména náboženské symboly

Hmotněprávní ustanovení - OZ

Co nelze zapsat jako ochrannou známku?

- označení, jehož užívání se přičítá ustanovení jiného právního předpisu nebo je v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv
- označení, jestliže je zjevné, že přihláška ochranné známky nebyla podána v dobré víře
- označení, které je shodné se starší ochrannou známkou, která je přihlášena nebo zapsána pro jinou osobu a pro shodné výrobky nebo služby a dále označení obsahující prvky takové starší ochranné známky, které by mohly vést k záměně (což si může přihlašovatel ověřit ještě před podáním přihlášky ochranné známky provedením rešerše)
- označení, které zasahuje do práv třetích osob, uplatněných řádně a včas podanými námitkami proti přihlášce ochranné známky

Hmotněprávní ustanovení - OZ

Příklad

• Je možné žádat zápis ochranné známky s tímto zněním?

- „Ahoj cestovní kancelář“
- „Vrtačka“
- „Věda v Brně“
- „Olma“
- „Olma Florian“
- „Olma Fit“
- „Olma Flirt“
- „ReDiMed“
- „Mendelovo muzeum“
- „Sekt Karlštejn“
- „Hotel Karlštejn“
- „Auto Tip“
- „Auto Hit“
- „Měkký a krémový jako nikdy dřívě“
- „Romadur Madeta měkký zrající sýr“
- „Baladur měkký zrající sýr“
- „Spokojený občan“
- „Zdravý občan - zdravý region“

Přihlašování ochranných známek

Základní principy

- o zápis **ochranné známky** se žádá přihláškou OZ podanou na předepsaném tiskopise u Úřadu prům. vlastnictví
- přihláška je podrobena průzkumnému řízení
- v případě úspěšného průzkumu je OZ zveřejněna ve Věstníku ÚPV a vystavena 3měsíční lhůtě pro podání námitek
- pokud nejsou proti OZ podány námítky (jsou-li zamítnuty), je OZ zapsána do rejstříku ochranných známek u ÚPV
- ÚPV vydá vlastníkoví Osvědčení o zápisu ochranné známky

Přihlašování ochranných známek

Kolektivní ochranná známka

- označení, které je způsobilé odlišit výrobky nebo služby členů či společníků právnické osoby nebo účastníků sdružení **založené za účelem společného označování výrobků či služeb** od výrobků či služeb jiných podnikatelů
- k přihlášce kolektivní OZ je třeba přiložit písemnou smlouvu uzavřenou mezi všemi členy či společníky právnické osoby nebo účastníky sdružení, která stanoví **podmínky používání** kolektivní ochranné známky včetně sankcí za jejich porušení

Přihlašování OZ v zahraničí

Jak přihlásit ochrannou známku do zahraničí?

- národní cestou** - přímé přihlášení do státu, kde má přihlašovatel o ochranu zájem
- cestou **mezinárodní ochranné známky** (komunitární OZ)
  - ve všech smluvních státech Madridské dohody o mezinár. zápisu OZ a/nebo Protokolu k této dohodě
  - přihlašuje se u Mezinárodního úřadu Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) v Ženevě (Ize jít přes ÚPV)
  - mezinárodní zápis je po dobu 5 let závislý na existenci zápisu těže ochranné známky v ČR

Literatura a zdroje

- Úřad průmyslového vlastnictví: Průmyslové vzory a jejich právní ochrana. 2/2006
- Úřad průmyslového vlastnictví: Ochranné známky a jejich právní ochrana. 11/2005
- povrtal.justice.cz/Justice2/soubor.aspx?id=43789